

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
המחלקה לפילוסופיה

פילוסופיה של המדע למדעניות. ים

131-1-2441

סמס' א', תשפ"ג

יום ג', 12-10

בניין __ חדר __

ד"ר אורי ליבוביץ

urileib@bgu.ac.il

בתיאום

בניין 74 חדר 338

מרצה

דוא"ל

שעות קבלה

משרד

מהו מדע? האם יש מתודה מדעית, ואם כן, מה היא? האם המדע יכול לגלות לנו איך העולם באמת? האם זו הדרך היחידה לגלות איך העולם באמת? האם המדע מתקדם? מה זו "פרדיגמה" ומתי/כיצד היא מתחלפת? האם המדע הוא "קונסטרוקט חברתי"? האם מחקר סוציולוגי של הפרקטיקה של מדעניות ומדענים יכול לגלות לנו משהו על טבעו של המדע? האם המדע נייטרלי מבחינה ערכית? האם עלינו "להציל את החברה מפני המדע"? מהן "מלחמות המדע" ומי ניצח? אלו הן חלק מהשאלות שנבחן בקורס זה. נתחיל בפוזיטיביזם-אמפיריציזם של ראשית המאה ה-20 ונסיים בפוסטמודרניזם-רלטיביזם של שלהי המאה ה-20 והשלכותיהם. חומרי הקריאה לקורס יכללו עבודות קלאסיות של אייר, המפל, פופר, קון, פייראבנד, לאקטוש, בלור, ולאודן. הקורס אינו מניח ידע מוקדם במדע, בהיסטוריה של המדע, או בלוגיקה (מעבר ללוגיקה אלמנטרית).

ספר מומלץ לקורס:

- Godfrey-Smith, Peter (2003), *Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science*, Chicago: University of Chicago Press.

• טקסט מלא זמין באופן אלקטרוני דרך הספרייה: https://primo.bgu.ac.il/permalink/f/12j3pp2/972BGU_ALMA51113898560004361

כל חומרי הקריאה לקורס יהיו זמינים דרך אתר לגנטו (יש לינק לגנטו ממודל).

מטרות הקורס

- הבנת המורכבות והקושי בהגדרת "מדע" ובאיפיון "מתודה מדעית"
- הכרת זרמים מרכזיים בפילוסופיה של המדע במאה ה-20
- הבחנה בין פרויקט היסטורי-סוציולוגי של תיאור העשייה המדעית לבין ניסוח כללים נורמטיביים לחקירה מדעית מוצלחת

רשימת נושאים טנטטיבית*:

1. פילוסופיה, מדע, ופילוסופיה של המדע
2. מדוע מדע מתקדם בעוד שהפילוסופיה תקועה במקום?
3. בעיית האינדוקציה, אישושים, והפרכות (שניים או שלושה שיעורים)
4. תת-היקבעות (שני שיעורים)
5. המהפכות המדעיות של תומאס קון (שניים או שלושה שיעורים)
6. אחרי קון: פייראבנד, לקטוש, התכנית החזקה בסוציולוגיה של המדע, מדע ופמיניזם, מלחמות המדע (כשלושה שיעורים)
7. סיכום

* רשימת הנושאים היא טנטטיבית ועשויה להשתנות.

מטלות ומדיניות ציונים:

- קריאה שבועית שוטפת
- חובת נוכחות והשתתפות בשיעור – תלמידות. ים שיחסירו יותר משני מפגשים ללא אישור לא יורשו לגשת לבחינה.
- 5 מטלות קצרות – לא יותר מעמוד אחד לכל מטלה - להגשה במהלך הסמסטר (2 נק' כל מטלה – סה"כ 10%)
- מבחן כיתה מסכם 90%